

[Wittrup.]

mangfoldigt, og der er altid undtagelser fra reglen —, der kan være tilfælde, hvor dette kunne være ønskeligt; men jeg tror, det bliver rene undtagelsestilfælde, og jeg synes, vi skal passe på at holde de to ting her ude fra hinanden. Det kunne godt være, at der var et jordtilliggende, som en sådan landarbejder kunne ønske sig, men det er vist temmelig sjældent at en sådan velbeliggende jordlod er af tilstrækkelig størrelse. Derimod kunne jeg tænke mig mange tilfælde, hvor et for lille jordtilliggende kunne fås, og vi skal jo i hvert fald ikke søge at lave flere indeklemte husmænd, end vi har. Men som sagt, jeg er enig med det ærede medlem i, at hvor forholdene virkelig er ideelle, burde det være sådan, at det kunne lade sig gøre. Der var jo også den udvej, at landarbejderen kunne afhænde sit landarbejderhus til en kvalificeret ansøger og så søge lån til et nyt husmandsbrug.

Jeg vil gerne i denne forbindelse sige, at ved afhændelse, ved ejerskifte af disse landarbejderboliger er det klart, at vi må passe meget på, at det er til kvalificerede ansøgere, så at disse landarbejderboliger ikke efterhånden bliver aftægtsboliger for gårdmænd. Det er nemlig ikke meningen; det skal være kvalificerede ansøgere. Men så opstår der et andet spørgsmål. Så vil landbrugsministeriet, staten sige, at når de har lånt så mange penge ud, må man ikke få mere ved afhændelse end det, huset har kostet, det, det er takseret til. Javel, det må man ikke; men vi ved jo, at dette skræbde byggeri ofte har medført, at der er udført betydelige forbedringer. Der er vel ikke noget, der forhindrer, at en landarbejder, hvis han er i stand til det, smider sin gamle kækkelovn ud og indlægger centralvarme, heller ikke at han, hvis børnetallet bliver for stort, indretter et værelse mere i tagetagen. Det er en direkte udgift for ham, og den mener jeg må kunne fås betalt ved ejerskifte.

Det mest nedslående for mig var, at den højtærede minister ikke på forhånd vil love, at forsåvidt man indretter de kulturgoder, jeg nævnte, kunne man også forvente uden videre at opnå at låne de 2 000 kr. mere. Nej, jeg kan godt forstå, at den højtærede minister ikke allerede på forhånd vil love det; det ville jeg måske heller ikke, hvis jeg var minister, hvad jeg nu aldrig bliver ...

(Landbrugsministeren [Sønderup]: Det ved man aldrig!). Jo, det kan De stole på! Jeg vil imidlertid henstille til den højtærede minister, at han, hvis spørgsmålet om det yderligere lån på 2 000 kr. i det af mig nævnte tilfælde kommer til at foreligge, vil se velvilligt på sagen; så kan vi vel ikke komme det nærmere.

Når der fra anden side, bl. a. af det ærede medlem hr. Korsgaard, er blevet fremsat ønske om udvalgsbehandling, vil jeg naturligvis ikke modsætte mig det. Før sagde jeg bare, at jeg ikke selv ville foreslå det. Nu vil jeg foreslå, at lovforslaget henvises til behandling i det udvalg, der bliver nedsat angående lovforslaget om udlån til statshusmandsbrug.

Korsgaard: Efter de udtalelser, den højtærede landbrugsminister for et øjeblik siden fremsatte, havde jeg tænkt mig at ville frafalde ønsket om udvalgsbehandling.

Oluf Johansen: Jeg rejste jo overfor den højtærede landbrugsminister spørgsmålet om fortolkningen af begrebet afståelsesjord. Det er muligt, at spørgsmålet endnu ikke er afklaret; i udvalget kan vi vel få lejlighed til at drøfte sagen med ministeren, og jeg skal derfor i dag afholde mig fra yderligere at kræve svar på dette spørgsmål.

Må jeg sige til det ærede medlem hr. Wittrup med hensyn til hans stilling angående muligheden for, at en indehaver af et landarbejderhus fik det omdannet til et husmandsbrug, at hvis jeg husker ret, var det ærede medlems tilslutning til denne tanke til at begynde med ubetinget; altså, han ville i sin tid være med til det, hvor der var en mulighed for det og det var en fornuftig foranstaltning. Nu forekommer det mig, at det er med kropvridning, han giver tilslutning. Lad os tage praktisk på det. Hvis der nu er et landarbejderhus, der ligger ved hjørnet af et stykke jord, som bliver udstykket, så er det dog ganske naturligt, at denne mand, hvis han er fuldt kvalificeret — og at han har arbejdet på landet, kan man da ikke frakende ham —, kan få et sådant stykke jord, en 10-15 tdr. land. Hvem siger, at han skal gøres til indeklemt husmand? Nej, han skal naturligvis have et selvstændigt husmandsbrug; det er det, det drejer sig om. Og hvorfor skulle det ikke kunne lade sig gøre? Hvorfor skal en anden mand have noget af denne jord i det hjørne,